

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם (בראשית א ט), לְעִילָא
כְּתִיב מֵיִם חָמֵשׁ זְמַנִּין. יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ
הַמַּיִם. וְיִהְיֶה מְבַדֵּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. וַיִּבְדֵּל בֵּין
הַמַּיִם וְכוּ'. וּבֵין הַמַּיִם. הָא חָמֵשׁ זְמַנִּין מַיִם,
לְקַבֵּיל תְּרִין נְקוּדֵין דְּאִינוּן חָמֵשׁ, צָרִי וְסָגוּל.
צָרִי תְּרִין, וְסָגוּל תְּלָתָא, הָא חָמֵשׁ אֲלִין
מְתִישְׁבֹן בְּיַמִּינָא וּשְׂמָאלָא.

נוֹקְבָא עֲאֵלֵת בֵּין יַמִּינָא וּשְׂמָאלָא, וּמְקַבְּלָא
לְאֲלִין נְקוּדִין, לְמִיָּהּ לָה דְעֵתָא
בְּשְׁלִימוֹ. וְלֹא מְתִישְׁבֹן בֵּיהּ הָכִי, וּמְתַהַפְּכֵן
בֵּיהּ בְּאוּרַח קְלִיל. צָרִי, אֲתַהַפֵּךְ בְּהּ לְנְקוּדָה
שְׂבָא, בְּאוּרַח קְלִיל. סָגוּל, אֲתַהַפֵּךְ בְּהּ לְנְקוּדָה
שׁוּרַק בְּאוּרַח קְלִיל. (דף ז ע"ב)

וְלְעוֹרָם אֲתַתָּא דְעֵתָהּ קְלִיל עֲלֵהּ, דְהָא לֹא
יִכִּילוּ לְאֲתִישְׁבָא בְּהּ לְמַהוּי בְּהּ דְעֵתָהּ
שְׁלִים, כְּמָה דְאִינוּן לְעִילָא. אֲלֵא אֲהֲדְרוּ בְּהּ
בְּאוּרַח קְלִיל, וְאֲשַׁתְּכַח דְעֵתָהּ קְלָה עֲלֵהּ. כְּמָה
דְּאִינוּן תְּרִין נְקוּדֵי צָרִי סָגוּל אִינוּן חָמֵשׁ, אוּף
הָכִי בְּהּ שְׂבָא שׁוּרַק אִינוּן חָמֵשׁ, אֲבָל בְּלֹא
יִישׁוּבָא כְּלָל.

יִקְוּוּ הַמַּיִם, אִינוּן חָמֵשׁ כּוּלְהוּ, אֲזֵלִין לְנְקוּדָה
חָדָא, דְּאִיְהִי נְקוּדַת שׁוּרַק, דְּקַיִמָא תַּחוּת
רְקִיעַ, קַמְץ. כָּל אִינוּן מִיִּין דְּהָאִי סְטָרָא, וְהָאִי
סְטָרָא, וְכָל אִינוּן חָמֵשׁ נְקוּדֵין מְתִישְׁבֹן בְּהָאִי
נְקוּדָה. וְדָא אֲתִישְׁבֵת, וְנִהִיר לְבְרִית קְדִישָׁא
דְּבִדְכוּרָא. וְכָל נִהוּרָא דְחָמֵשׁ נְקוּדֵין כּוּלְהוּ
יְרִית דָּא.

בֵּינָן דְּהָאִי יְרִית כּוּלְהוּ, כְּדִין אֲתַנְהִירַת נוֹקְבָא,
לְמַעַבְד פִּירִין וְאִיבִין. דְּכְתִיב, (שם י"א) תְּדַשָּׂא
הָאֲרֶץ דְּשָׂא וְגו'. בְּחִילָא דְּהָאִי נְקוּדָה דְּקַיִמָא
לְתַתָּא, דְּעַבִּיד בְּהּ פִּירִין וְאִיבִין.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם (שם)
(ד'), דָּא נְקוּדַת חֲטָף קַמְץ, דְּנִהִיר נִהִירוֹ,

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם.
לְמַעַלְהָ כְּתוּב מַיִם חָמֵשׁ פְּעָמִים:
יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְיִהְיֶה
מְבַדֵּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. וַיִּבְדֵּל בֵּין
הַמַּיִם כו'. וּבֵין הַמַּיִם. הִנֵּה חָמֵשׁ
פְּעָמִים מַיִם, כְּנִגְד שְׁתֵּי נְקוּדוֹת
שְׁהֵן חָמֵשׁ, צָרִי וְסָגוּל. צָרִי
שְׁתֵּים, וְסָגוּל שְׁלֹשׁ. הִנֵּה חָמֵשׁ
אֵלֶּה מְתִישְׁבוֹת בְּיַמִּין וּבְשְׂמָאל.
הַנְּקֻבָּה נְכֻסֶת בֵּין הַיַּמִּין
וְהַשְּׂמָאל, וּמְקַבְּלַת הַנְּקוּדוֹת
הַלְלוּ, לְתַת לָה דְעֵת בְּשְׁלָמוֹת.
וְלֹא מְתִישְׁבִים בּוֹ כְּף, וּמְתַהַפְּכִים
בּוֹ בְּדֶרֶךְ קְלָה. הַצָּרִי מְתַהַפֵּךְ בְּהּ
לְנְקוּדָה שְׂבָא בְּדֶרֶךְ קְלָה. הַסָּגוּל
מְתַהַפֵּךְ בְּהּ לְנְקוּדָה שׁוּרַק בְּדֶרֶךְ
קְלָה.

וְלְעוֹרָם אֲשֶׁה דְעֵתָהּ קְלָה עֲלֵיהּ,
שְׁתֵּרִי לֹא יִכִּלוּ לְהִתְיַשֵּׁב בְּהּ,
שְׁתַּהֲיֶה בְּהּ דְעֵתָהּ שְׁלֵמָה, כְּמוֹ
שְׁהֵם לְמַעַלְהּ. אֲלֵא חֲזוּרוּ בְּהּ
בְּדֶרֶךְ קְלָה, וְנִמְצְאָת דְעֵתָהּ קְלָה
עֲלֵיהּ. כְּמוֹ שְׂאוּמָן שְׁתֵּי נְקוּדוֹת
צָרִי וְסָגוּל הֵן חָמֵשׁ, אוּף כְּף בְּהּ
שְׂבָא שׁוּרַק הֵן חָמֵשׁ, אֲבָל בְּלִי
יִשׁוּב כְּלָל.

יִקְוּוּ הַמַּיִם, כָּל אוּמָן הַחָמֵשׁ,
לְנְקוּדָה אַחַת, שְׁהִיא נְקוּדַת שׁוּרַק,
שְׁעוּמְדַת תַּחַת הַרְקִיעַ, קַמְץ. כָּל
אוּמָם הַמַּיִם שֶׁל הַצֵּד הִנֵּה, וְהַצֵּד
הִנֵּה, כָּל אוּמָן חָמֵשׁ הַנְּקוּדוֹת
מְתִישְׁבוֹת בְּנְקוּדָה הַזֹּה. וְזוֹ
מְתִישְׁבֵת וּמְאִירָה לְבְרִית
הַקְּדוּשָׁה שְׂבִיכָה, וְאֵת כָּל הָאוּר
שֶׁל כָּל חָמֵשׁ הַנְּקוּדוֹת זֶה יוֹרֵשׁ.
בֵּינָן שְׂזָה יוֹרֵשׁ אֶת כָּלֵם, אֲז
מְאִירָה הַנְּקֻבָּה לְעֵשׂוֹת פְּרוֹת
וְתוֹלְדוֹת, שְׂכַתוֹב תְּדַשָּׂא הָאֲרֶץ
דְּשָׂא וְגו'. בְּכַח הַנְּקוּדָה הַזֹּה
שְׁעוּמְדַת לְמִטָּה, שְׁעוּשָׂה בְּהּ
פְּרוֹת וְתוֹלְדוֹת.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרְקִיעַ
הַשָּׁמַיִם - זוֹ נְקוּדַת חֲטָף קַמְץ,
שְׂמְאִירָה אוּר כְּמוֹ אוּתוֹ הָאוּר

הראשון, נקדַת החולם. ועל שלא מאיר בִּישׁוּב כְּמוֹהוּ, מארת חסר הוא, שלא מאיר בִּישׁוּב כְּמוֹ שֶׁהַחֹלֵם, אף על גב שְׁעוֹמְדַת בְּגוֹן שְׁלוֹ.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָצוּ הַמִּים שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה - זְהוּ בְּסוּד שְׁלַ נְקֻדַת שְׁב"א סְגוּ"ל, שְׁהָרִי סְגוּ"ל נְכַלְלִים הַמִּים בְּאֵשׁ. שׁוֹרְצִים שְׂרָץ שֶׁל אוֹתָהּ נֶפֶשׁ חַיָּה, אוֹתָהּ הַדַּעַת שְׁנַתְנָה לָהּ מִשְׁנֵי צְדָדִים, הִיא קֵלָה עֲלֵיהָ, וְזֶה נִקְרָא שְׂרָץ שֶׁל נֶפֶשׁ חַיָּה, הַשְׂרָץ שְׁשׁוֹרֵץ וַיּוֹצֵא וְהוֹלֵךְ בְּכָל הַנְּקֻדּוֹת.

וְבֵא רָאָה, שְׁב"א נִקְרָא מְהִיר צֶדֶק, וְכֵן הוּא. וּמִשׁוּם כֵּן נִקְרָא נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַהִיא שׁוֹרֵק שֶׁל שְׁלֹשׁ נְקֻדּוֹת. בְּשַׁעַת שְׁהֵאוֹת ו' מִסְתַּלְקַת מִמְּנָה, מוֹצִיָּאָה דַּעַת אוֹתָהּ שְׁנַטְטָה מִתּוֹךְ לְמַעְלָה, כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאָר, וּבְמִקוֹמָהּ שֶׁל הָאוֹת ו' מוֹצִיָּא שׁוֹרֵק, וְכֵן הוּא בְּכָל מְקוֹם.

וְעַל זֶה כָּל הַנְּקֻדּוֹת עוֹמְדוֹת לְהֵאִיר לְאוֹתֵיחוֹת, כְּמַעֲשֵׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ וְכָל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם. וְאִין קִיּוּם וְאוֹר לְכָל הָאוֹתֵיחוֹת, רַק בְּאוֹר הַנְּקֻדּוֹת, וְהַכֹּל נִמְסַר בְּסוּד שֶׁל הַתּוֹרָה בְּסִינַי. וְכֵן הוּא בְּסוּד שְׁלִמְעֵלָה, וְהַכֹּל תְּקוּן שֶׁל אָדָם, כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאָר.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ (בראשית א). כְּתוּב (תהלים לו) מֵה' מִצְעָדֵי גִבֹר כּוֹנְנוּ וְדִרְכוֹ יִחְפֹּץ. בֵּא וּרְאֵה, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, הַכֹּל הָיָה בְּדִיוֹקָן אֶחָד, שִׁיְהִיָּה זֶה כְּמוֹ זֶה. בְּשַׁעַת שְׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָרָא אָדָם לְמִטָּה, רָצָה לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ כְּמוֹ שְׁנֵי הָעוֹלָמִים. וְכֵן הַסּוּדוֹת שֶׁל מַעְלָה וּמִטָּה, הַכֹּל הוּא בְּאָדָם. הַגְּלִגְלַת שֶׁל הָרֵאשׁ שְׁעוֹמְדַת עַל הַגּוֹף הִיא

כְּגוֹנוֹנָא דְּהֵוּא אוֹר קְדַמָּאָה, נְקוּדַת חֹלֵם. וְעַל דְּלֹא אֲנֵהִיר בִּישׁוּבָא, כְּגוֹנוֹנָא דִּילֵיהּ, אִיהוּ מְאֵרַת חֶסֶד, דְּלֹא נֵהִיר בִּישׁוּבָא, כְּגוֹנוֹנָא דְּחֹלֵם אִף עַל גַּב דְּקִיּוּמָא כְּגוֹנוֹנָא דִּילֵיהּ.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָצוּ הַמִּים שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה (שם כ), דָּא אִיהוּ, בְּרִזָּא דְּנְקֻדַת שְׁב"א סְגוּ"ל. דְּהֵא סְגוּ"ל אֶתְפְּלִיל מִיּוֹן בְּאֵשָׁא. רַחֲשִׁין רַחֲשִׁישׁוּ דְּהֵוּא נֶפֶשׁ חַיָּה, הֵוּא דַּעַתָּא דְּאֶתְיָהִיב לָהּ מִתְרִין סְטְרִין, אִיהוּ קֵלָה עֲלָהּ, וְדָא אִקְרִי שְׂרָץ דְּנֶפֶשׁ חַיָּה, רַחֲשִׁישׁוּ דְּרַחֲשִׁישׁ וְאִזִּיל בְּכָל נְקוּדַי.

וְתָא חֲזִי, שְׁב"א אִיקְרִי (ישעיה טז ה) מְהִיר צֶדֶק, וְהִכִּי אִיהוּ. וּבְגִין כֵּן אִיקְרִי נֶפֶשׁ דְּהֵוּא חַיָּה, שְׂרָק דְּתַלְתַּת נְקוּדִין. בְּשַׁעַתָּא דָּאֵת ו' אֶסְתַּלַּק מִמְּנָה, אֶפִּיקַת דַּעַתָּא וְהֵוּא דְּנִטְטָה מִגּוֹ עֵילָא, כְּמָא דְּאֶתְמָר, וּבְאֶתְרֵיהּ דָּאֵת ו', אֶפִּיק שְׂרָק, וְהִכִּי אִיהוּ בְּכָל אֶתְר.

וְעַל דָּא, נְקוּדַי כּוֹלְהוּ קִיּוּמִין לְאַנְהָרָא לְאַתְוּוֹן, כְּעוֹבְדָא דְּשִׁמְיָא וְאַרְעָא וְכָל עֲלָמִין כּוֹלְהוּ. וְלִית קִיּוּמָא וּנְהִירוּ לְכָל אֶתְוּוֹן, בְּרַ בְּנֵהִירוּ דְּנְקוּדַי, וְכוּלָּא אֶתְמָסַר בְּרִזָּא דְּאוּרִייתָא בְּסִינַי. וְהִכִּי אִיהוּ בְּרִזָּא דְּלַעֲיִלָא, וְכָלָא תִּיקוּנָא דְּאָדָם, כְּמָה דְּאֶתְמָר.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ (בראשית א כו), כְּתִיב (תהלים לו כג) מֵה' מִצְעָדֵי גִבֹר כּוֹנְנוּ וְדִרְכוֹ יִחְפֹּץ. תָּא חֲזִי, כֵּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא עֵילָאָה וְעֲלָמָא תַּתָּאָה, כּוּלָּא בְּדִיוֹקְנָא חֵדָא הוּהוּ, לְמַהוּי דָּא כְּגוֹנוֹנָא דְּדָא. בְּשַׁעַתָּא דְּבַעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרִי אָדָם לְתַתָּא, בְּעָא לְמַעְבַּד לֵיהּ כְּגוֹנוֹנָא דְּתִרִין עֲלָמִין.

וְכֵן רִזִּין דְּלַעֲיִלָא וְתַתָּא, כְּלָא אִיהוּ בְּאָדָם. גּוֹלְגַלְתָּא דְּרִישָׁא דְּקִיּוּמָא עַל גּוֹפָא, אִיהוּ

בסוד העולם העליון, עם אותם התקונים של הראש. הגוף הוא בסוד של גוף, שהדרגות עומדות באיברים ידועים תחת הראש הזה. הירכים והרגלים, הכל בדרגות שלמטה, כראוי לו להיות כמו שלמעלה. כל הדמיות העליונות והתחתונות, את כלם חקק הקדוש ברוך הוא באדם, שיהיה הוא שלם בכל.

בא נראה, מה מצעדי גבר פוננו, כשהקדוש ברוך הוא מרצה מהאדם, כל צעדיו וכל דרכיו הם מתקנים לפניו, והוא מתקן אותם כל אחד ואחד כראוי. ודרכו יחפץ, אפלו בדרברי העולם.

עוד, מה מצעדי גבר פוננו - אם אדם ישים דעתו ורצונו ולבו למלך הקדוש, ללכת אחר דרכיו שהוא עושה, הקדוש ברוך הוא מרצה בו, פאלו הוא שלו ממש. בשעה שיצאו האותיות מתוך הסוד העליון, כמו שנתבאר, והתגלמו והצטירו בדמות של אדם, אחר כך יצאו הנקודות, ונשב בהן רוח חיים, והתקיימו האותיות, כאדם שעומד על רגליו בקיום של הרוח.

אחר שהנקודות התקיימו על האותיות ונתנו בהן נפש הצטרף להיות בדעת ובהשכל, ולנסע במסעותיו, ולתת מזון ותקף לאחר. וזהו בצלמנו כדמותנו. כמו שבארנו, בצלמנו - זה סוד העולם העליון. כדמותנו - זה סוד העולם התחתון.

דבר אחר, בצלמנו - אלו התנועות של הטעמים, שהם תקון ושלמות, בדעת ובהשכל, לדעת ידיעה להסתפל למעלה, כמו שהוא נסתר ולא התגלה. כמו מלך שהוא חכם בהשכל

ברזא דעלמא עילאה, באינון תיקונין דרישא. גופא איהו ברזא דגופא, דקיימין דרגין בשייפין ידיען תחות האי רישא. ירכין ורגלין, כולא בדרגין דלתתא, פדקא חזי ליה למהוי פגוונא דלעילא. כל דיוקנין עילאין ותתאין, כולהו חקיק קודשא בריך הוא באדם, למהוי איהו שלים בכלא.

תא חזי, מה מצעדי גבר פוננו, פד קודשא בריך הוא אתרעי ביה כבר נש, כל צעדוי וכל אורחוי אינהו מתתקנן קמיה, ואיהו מתקן להו כל חד וחד פדקא יאות. ודרכו יחפץ, אפילו במילי דעלמא.

תו. מה מצעדי גבר פוננו, אי בר נש ישוי דעתיה ורעותיה ולביה לגבי מלכא קדישא, למהך פתר אורחיה דאיהו עביר. קודשא בריך הוא אתרעי ביה, פאלו הוא דיליה ממש.

בשעתא דנפקו אתון מגו רזא עילאה, כמא דאתמר, ואתגלימו, ואצטיירו בדיוקנא דאדם. לבתר נפקו נקודי, ואנשיב בהו רוחא דחיי, ואתקיימו אתון, כבר נש דקאים על רגלוי בקיומא דרוחא.

לבתר דנקודי אתקיימו על אתון, ויהבו בהו נפשא, אצטריף למהוי בדעתא וסוכלתנו, ולנטלא במטלנו, ולמיהב מזונא ותוקפא לאחרא. ודא איהו בצלמנו כדמותנו. כמא דאוקימנא, בצלמנו דא רזא דעלמא עילאה. כדמותנו דא רזא דעלמא תתאה.

דבר אחר, בצלמנו: אליו תנועי דטעמי, דאינון תיקוונא ושליומו, בדעתא וסוכלתנו, למנדע ידיעה לאסתפל ללעילא, כמה דאיהו סתים ולא אתגלייא.

במלכא דאיהו חפים בסוכלתנו בחכמתא, ולא נטיל לסטרא דא או